

Szerkesztési iroda
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 181. szám.

Szerda, augusztus 9.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Hófer mai jelentései.

Budapest, aug. 9. Érkezett d. u. 5 óra 10 perckor.

Orosz harctér:

Károly Ferenc József főherceg altábornagy harcvonala a Kapul területen Bukovinában az ellenséget észak felé vissza vetettük.

A Felső-Pruthnál, Lorahtól nyugatra fekvő magaslatokat elfoglaltuk.

A tegnapi harcok következtében Ottyniában harcoló csapatainkat előkészített nyugati állásainkba vezettük vissza.

A harcok e területen tegnap egész nap változatlan hevességgel tartottak. Bothmer tábornok hadseregének déli szárnyán cs. és kir. ezredek több támadást vertek vissza.

A Zaloscától délre beszállított foglyok száma 12 tisztre és 960 közemberre növekedett.

Hindenburg vezértábornagy harcvonala Volhyniában a harcok ismét a legnagyobb erővel ujtak ki.

Terstyánszky vezérezredes hadseregénél is az oroszokat helyenkint ellentámadással visszavertük. Kiszilicnél, Kaszovkánál a Stochod környékben, az ellenség mélyen tagozott tömegekkel, közöttük szibériai és gárda csapatokkal, támadva nyomult előre. Mindenütt, sok helyen ember-ember ellen folytatott harcban visszavertük őket. Az ellenség öngyilkos harcmódról folytán az állásaink előtti előtér egy nagy hullamező.

Stobichwától délre az oroszok előretöréseit megghusítottuk.

Olasz harctér:

Görz vidékén a heves harcok tovább folynak. Tegnap délután egyes ellenséges osztagok a várost elérték.

A Monte San Michelen és San Martinónál az ellenség ismételt támadásait az olaszok súlyos veszteségei mellett utasítottuk vissza. A székesfehérvári 17. m. kir. honvédség zászlóalj különösen kitüntette magát magatartásával.

Délkeleti harctér:

Változatlan.

Hófer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Események a tengeren.

A nyolcadikáról a kilencedikére virradó éjszaka egy tengeri repülőgéprajunk az Isonzó torkolatánál levő ellenséges ütegeket és a Gradó melletti ellenséges tengeri repülőállomást igen hatásosan bombázta s több teitalálatot ért el. A leghevesebb tüzeben ellenére, repülőink sértetlenül tértek vissza.

A hajóhadparancsnokság.

A háborus parlament.

A képviselőház ülése. — A függetlenségi párt szakadása és Románia. — A miniszterelnök a romániai krízisről. — Az adójavaslatok.

Budapest, augusztus 9. A képviselőház ma délelőtt ülést tartott. Az ülés iránt nagy volt az érdeklődés s úgy az ülésterem mint a karzatok teljesen megteltek. Az ülésen jelen van a kormány valamennyi tagja s képviselők is teljes számban.

Az ülést Beöthy Pál elnök megnyitván, jelenti, hogy Károlyi Mihály gróf és Apponyi Albert gróf napirend előtti felszólalásra kértek és kaptak engedélyt.

Ezután Károlyi Mihály gróf szólalt föl s rámutat arra, hogy a magyar nemzet aspirációi lépten-nyomon bizalmatlansággal találkoznak, ami fölött annyira véraldozat után joggal csodálkozhatni. Pedig most van itt az ideje annak, hogy magalapozzuk az erős független Magyarországot. A külpolitikára nem kíván ráterelni, azonban tiltakozik az olyan föltevés ellen, mintha a román krízis eloldósításának a függetlenségi párt kettészakadása volna az oka. Az ilyen állítás nevetéses. Sokkal inkább oka ennek a lucki epizód és az olasz offenzíva. Ki-

jelenti, hogy ha Románia megtámadna bennünket, akkor az erdélyi havasokban nem emberekkel, hanem tigrisekkel találná magát szembe.

Apponyi Albert gróf kijelenti hogy a demokratikus ideálok megvédésében egyetért Károlyival, nem helyes azonban az ügy érdekében a messzemenő radikalizmus. Ő is tartós békét kíván a népretegek széleskörű bevonásával. Ennek elérését azonban a jelenlegi szövetség megszilárdításában látja.

Most általános figyelem közben Tisza István gróf miniszterelnök emelkedett föl szólásra.

A miniszterelnök beszédében konstatálta, hogy a román sajtó lármás része, a háboru kitörése óta mindent elkövetett, hogy Romániát harcbavigye a központi hatalmak ellen. Ezek a sajtóorgánumok keserű szemrehányással illeték a román kormányt, hogy Románia a múlt évben elmulasztotta a kedvező alkalmat, hogy bennünket megtámadjon. Ugyanezek a lapok ma is azon igyekeznek, hogy fölkeltsék azt a hi-

tét, hogy újból beállott a kedvező alkalom a mi megtámadásunkra. Kapóra jött nekik a függetlenségipárt kettészakadása s ezért irták, hogy Károlyi és pártja külön békét kíván. Károlyi nevetésesen mondotta ezt a föltevést s mi is tudjuk, hogy ez nevetéses, mert ha volna is ilyen intenciójuk, nem volna módjuk annak megvalósítására. A nevetéses rágalommal azonban bizonyos hatást mégis gyakoroltak az entente. A román sajtó most is nyíltan hirdeti, hogy testünk véres cafatán akar osztozkodni. Amikor ezt írják, ebben a hazában nem békéről, hanem győzelemről kell beszélnünk, mert ez adja meg a méltó választ a román sajtó háborus uszítására. A háborut nem mi akartuk s a tisztességes békére mindenkor készek vagyunk, a jelen pillanat azonban azt a feladatot rója ránk, hogy erőnk teljes megfeszítésével vigyük a küzdelmet a végső győzelemig.

A miniszterelnök beszédét hosszantartó viharos tetszéssel és tapsal kísérette a Ház.

Ezután szünet következett, amely után a hátralevő adójavaslatok tárgyalása következett.

A javaslatokat Hegedüs Loránt előadó ismerteti és ajánlja elfogadásra.

Az olaszok nagy offenzívája. A görzi hídfő.

Budapest, aug. 9. Berlinből sürgönyzik: A Localanzeiger írja:

Nem lehet sem lekicsinyelni, sem tulbecsülni a görzi hídfő elvesztését. Ezzel egy kaput veszítettünk el. Végzetes volna azonban az olaszokra, ha az Isonzó-völgybe leereszkednének. A hídfő eleste Görz városára nézve szomorú kimenetellel járhat, de az olaszok sikere csak látszólagos.

A Berliner Tagblatt ezeket írja:

A görzi hídfő hősiessé védői tizen-négy hónapig keményen tartották állásaikat, holott eredetileg az volt a terv, hogy azt feladják. A görzi hídfő tehát várakozáson felül teljesítette feladatát. Görz még mögötte van a harcvonalknak, de az olasz nehéz tüzérség ágyuzza a várost, amely több ponton ég.

Bécsből jelentik:

Új védőállásaink az Isonzó keleti partján húzódnak végig, Görz városa azonban állandóan az ellenséges tüzérség tüzkörébe esik.

Luganóból sürgönyzik:

Az olasz lapok egyértelműleg jelentik, hogy az általános olasz offenzíva küszöbön van s iránya Trient. Azt is írják az olasz lapok, hogy fontos események előestéjén állunk.

Orosz készülődés az Aldunánál.

Budapest, aug. 9. Bukarestből sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint Bessarabiában nagy csapatelmozgások vannak s az Aldunánál háromszázezer főnyi katonaság van koncentráva. Az orosz fekete-tengeri flotta parancsot kapott, hogy nagyobb székészlettel ellátva Vilkow és Ackermann dunai kikötőknél gyülekezzenek.

HIREK.

A vaspénz.

— augusztus 8.

Forgalomba került a vas huszfilléres. Az ember alig veszi észre a változást. Jó magam is csak akkor tudtam meg, hogy vas huszfilléres jutott hozzám, amikor az ujságárus asszony a kezébe adott pénzre pillantva, örömmel kiáltotta:

— Egy vaspénz! Pfuj, apád, anyád idejőjjön.

Ismerni kell ezt a népszokást, hogy ha valaki az első pénzt megkapja, akkor nem teszi addig el, amíg rá nem köp és mondja: „Pfuj! Apád, anyád idejőjjön.” Mert akkor több lesz. Egy huszfilléresnek apja egy korona, anyja egy másik korona, de a koronának már tizkoronás az apja, anyja, míg a közbeeső értékek mint rokonok szerepelnek. Elképzelhető, hogyha a rendes pénzből is le kell köpni az elsőt a többiek megérkezése érdekében, mennyire kell az eljárást eszközölni az egészen új pénzzel szemben. Teljesülhet-e a kívánsága, nem tudni. Az új huszfilléres családi viszonyai tudniillik ziláltak. Ennek apja-anya nem lehet a korona, mert a korona gyermekei a nikkelből való huszfilléresek. Ezek a vaspénzek rendkívüli gyermekek, hadicsecsemők és úgy látszik, hogy a papír kétkoronás fogja adoptálni a vas huszfilléreseket és így születéshibájuk azzal korrigálódik, hogy gazdagabb házhoz jutnak, mivel a kétkoronás, ha papírból van is, mégis több vagyont jelent, mint az egy korona.

A vas huszfilléresnek azonban már lesznek törvényes leszármazottjai. Már jelentik is, hogy nemsokára vas kétfilléreseket hoznak forgalomba. Ezek már mint a vas huszfilléresek gyermekei jönnek a világra.

A népnek és az ifjuságnak nagy elégtételét jelenti, hogy a régi egy krajcár és kétfilléres rész helyett vasból lesz ez a pénz. A krajcár vagy a kétfilléres amugy is vas volt már régóta, talán a keletkezése óta. Sohasem neveztek általában a közhangulatban krajcárnak vagy pláne kétfilléresnek, különösen pedig, amikor nem volt, nem azt mondta, hogy „nincs egy kétfilléresem se”, hanem így ismertették az állapotot:

— Nincs egy vasam se!

Eddig rézből volt, amit vasnak neveztek, a kétfilléres, most aztán vas lesz, végre el kell következnie az igazságok idejének. A nép és a bohémvilág addig nevezte vasnak, amíg csakugyan vas lett, mint amiképpen a derék Acsády Ignác dr. addig írta tizenöt esztendőn át, hogy Tisza Kálmán bukik, amíg csakugyan megbukott.

Az első eset lesz, hogy a pénz meg fog felelni elnevezésének. A vas kétfilléres lesz az első, amit igazi néven szólíthatnak.

Máskülönben semmiféle pénzt sem kívánok úgy, mint ahogyan hivatalosan be van lajstromozva. A régi négykrajcárrost szuszterallérnak hívták. A tizkrajcár neve hatos volt a ezt a nevet átörökölte a huszfilléres is. A huszfilléres tehát tiz krajcár, vagyis egy hatos és egy hatos és

egy hatos annyi, mint tiz vas. Hívták azonban a tizkrajcárrost és utána a huszfillérest piculának is, de csak a távoli székelv falvakban. De volt becéző neve is a tizkrajcárrosnak, vagy huszfilléresnek: Haei.

A forintot pengőnek hívták akkor is, amikor egy forint volt kidomborítva az ezüsten, de akkor is, amikor egy forint papírban volt, valamint amikor mint papír kétkoronás tért vissza, megint pengő lett belőle.

Bikának is neveztek az egy forintot, ami tekintélyes volt és bükknek kicsinyítették, ha kölcsön gyanánt szerepelt.

— Adj két bükköt kölcsön, — szólott a megszorult ember.

Ellenben amikor megadta, már bikának nevezte:

— Itt van a két bika; megadom, köszönöm.

Előkelőbb körökben a kölcsönvevésnél is megmaradtak a bika mellett. Zavarba is jött egyszer a megboldogult Széll Kálmán, aki világhírű tenyésztő volt. Miniszterelnök korában sokáig beszélgetett a klubban egy ujságíróval. Már csak ketten maradtak. Végre az ujságíró is távozni készült, sietett a szerkesztőségbe s ekkor vette észre, hogy nincs nála pénz kocsi.

— Kegyelmes ur, — szólott gyors elhatározással, — adjon nekem két bikát.

Nagyott nézett Széll Kálmán. Hiszen ő igen szerette az ujságírókat. De hogy az ő kedvenc gazdaságából csak úgy odaadjon két bikát, arra még sem számhatta rá magát ilyen egyszerűen.

— Édes fiacskám, — mondta — hát hiszen tudja, ami azt illeti, de mondja csak mire kell magának a két bika...?

Olyan jókedvűen kérdezte, hogy az ujságíró zavar nélkül válaszolta:

— Kocsi miatt.

Széll Kálmán most igazán meghökkenett. Tán valami baj van és szeliden kérdezte:

— Kocsiba akarja fogni a bikákat?

— Oh nem, kegyelmes ur. Hanem kocsi miatt kell a két forint, hogy gyorsabban mehessen a szerkesztőségbe.

Nagyot nevetett Széll Kálmán, átadta a két forintot és meg is feledkezett róla.

Másnap este az ujságíró beállított a klubba:

— Kegyelmes ur, elhoztam a két bikát.

Széll Kálmán szórakozottan, de a szenvedélyes gazda érdeklődésével hirtelen abban a hitben, hogy valami szenzációs fajta bikáról van szó:

— Hol vannak? Hol vannak?

— Itt, kegyelmes ur, köszönöm, — és a tárcájából kivett két ezüstöt és átnyújtotta.

Akkor ocsudott fel Széll Kálmán és jókedvűen kiáltott fel:

— Na maga már másodszor csap be engem.

Mily más idők voltak! Pedig két bika akkor drágább volt két forintnál, de egy adag marhahusért nem kellett Nagybecskereket adni. Nagybecskereknek tudniillik az ötkoronás ezüstöt hívják, mert nagy is, becses is, kerek is.

— Hivatalos jelentések aug. 8-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztálya a harctéri eseményekről a következő hivatalos jelentéseket közli:

Höfer jelentései:

Orosz harctér:

Károly főherceg altábornagy hadseregvonala: A kárpáti csapatok a Jabloniczától keletre emelkedő magaslatokon és Werochtánál tért nyertek és egyezernél több orosz elfogtak és négy gépfegyvert zsákmányoltak. Delatyntól délnyugatra Kövess vezérezredes csapatai újra erős orosz előretöréseket vertek vissza. Ottyniától és Tlumaczától keletre az ellenség tegnap délelőtt nagy tömegekben támadott. Egyik támadó csoportja Ottyniától nyugatra első vonalunkon túl hatolt előre, de osztrák-magyar csapatok ellentámadásai újra teljesen visszavetették, mely alkalommal egyezernél több orosz fogtunk el. Tlumaczánál a védelmet az ellenségnek egy tulerőben végrehajtott támadása elől a községtől nyugatra fekvő területre helyeztük. Wertelkától délre csapataink megúsztították az ellenségtől a Szereth balpartját. Hétszáznál több orosz fogtunk el és öt gépfegyvert zsákmányoltunk. — Hindenburg vezértábornagy hadseregvonala: Zalosczenél a tegnapi nap aránylag csendesen telet el. Wolhyniában, Forcztól délnyugatra Terstyánszky vezérezredes hadserege ma reggel havas orosz támadások egész sorát verte vissza. Az ellenséget részben ellentámadással vetették vissza. Fath tábornok csapatai Tobychvától délre ismét az oroszok több átkelési kísérletét hiúsították meg.

Olasz harctér:

A görzi szaktájon az elkeseredett harcok változatlan hevességgel folynak. A görzi hídfőben, az Isonzótól nyugatra küzdő csapatok aug. 6-án délután óta nagy tulerőben levő ellenséges csapatok számos támadását véresen verték vissza, ez alkalommal kétezerkilenc száz harminchétt olaszt, köztük hetvenkét tisztet fogtak el. Hogy a hídfő bátor védőit, akik ellen az olaszoknak egyre megújuló dühös támadásai irányulnak, a nagy veszteségeiktől megóvjuk, őket ma éjjel az Isonzó keleti partjára vontuk vissza. A doberdoi fensíkon, a Monte San Michelen és San Martinónál az ellenség összes támadásai az olaszok leg súlyosabb veszteségei mellett hiúsultak meg. Hasonlóképpen odább délre is erős olasz támadások omlottak tüzelésünkben teljesen össze. Itt az összes állások csapataink birtokában vannak. A karinthiai és tiroli harcvonalon helyenkint élénkebb tűzérési harc folyik.

Délkeleti harctér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Események a tengeren:

Egy tengeri repülőrajunk hetedikéről nyolcadikára virradó éjjel a legnehezebb középső kaliberű, valamint gyújtóbombákkal bőségesen és eredményesen bombázta az Isonzó torkolatánál levő ellenséges ütegállásokat és az olaszoknak

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1916. évi augusztus hó 10-én egy előadás, csak este 9 órakor.

Az ötezeréves átok.

Dráma a kelet mese világából egy előjátékkal és három felvonásban.

Új háborús képek.

A vadvirág.

Életkép 2 felvonásban.

A magán detektív.

Komédia.

Jorgonál levő tengeri repülőállomását. A tengeri repülőjárművekre hevesen tüzeltek de, valamennyi sértetlenül tért vissza. — Hajóhadparancsnokság.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

A Labassei-csatornától délre egészen Loos vidékéig élénk volt a tüzi tevékenység. Thiepval és Somme közt, különösen Pozieresnél, Bazentin le petitnél és Maurepastól délre folytatta az ellenség heves támadásait. Ezek egyes helyeken elkeseredett közelharcokra vezettek, amelyek lényeges részükben a mi javunkra dőltek el, csak egyes helyeken, így Pozieresnél és Hemtől keletre folyik még a harc. A Sommetől délre Estreesnél és Soyconetnél visszavertük a francia kézigranátosztagok előretöréseit. A Maas-területen a folyó mindkét oldalán igen élénk volt az ágyúharc. Thiaumont egykori erődjétől északnyugatra, nyugatra és délnyugatra az ellenség támadásai tüzünkben teljesen összeomlottak. Odább délre az ellenség támadó szándékát csirájában elfojtottuk. Több száz foglyot szállítottunk be. Campbraiától délkeletre egy angol repülőgép jutott ke-zünkre.

Keleti harctér:

Hindenburg vezértábornagy arcvonala: A Serwetsch-szakaszon és attól délre a tüztevékenység tegnap megélénkült. Az ellenség elszigetelt támadásait visszavertük. Az oroszok ismételt erőfeszítései, hogy Zareszczénél s Stochod mellett tért nyerjenek, sikertelenek maradtak. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Lucktól nyugatra ma reggel óta új harcok vannak folyamatban. Zaloscztól északnyugatra az ellenség támadásai meghiúsultak. Zaloscztól délre Bothmer tábornok csapataival vállvetve ellentámadásokkal megállítottuk az orosz előnyomulást. Itt kilenc tisztet és több mint hétszáz főnyi legénységet elfogtunk és öt géppuskát zsákmányoltunk. Károly főherceg altábornagy arcvonala: A Dnyes-teről délre jelentékegy erőik indultak a tlumacz—otyniai vonal ellen támadásra, a szövetséges csapatok már előkészített hátrább fekvő állásokat szálltak meg. Kárpátokban a Bialy—Czeremosz-völgy mindkét oldalán kiküzdött előnyöket megnöveltük.

Balkán harctér:

A Ljumienca környékén, a Vardar-tól nyugatra folyt előrsi csatáktól eltekintve nem volt támadás.

— **A 37—50 éves népfőkelők pótsorozása.** Most állapították meg Torontá vármegye területére azoknak az 1879—1866. években született 37—50 éves népfőkelőknek sorozása sorrendjét, akiket az eddigi szemléken alkalmatlanoknak minősítettek. A sorozási határnapok a következők:

Alibunári járás: augusztus 29, 30, 31.
Antalfalvai járás: szeptember 13, 14, 15, 16.

Bánlaci járás: szept. 2, 4.
Csenei járás: szeptember 2, 4, 5.
Módosi járás: szeptember 6, 7.
Nagybecskerek város: szept. 19, 20.
Nagybecskereki járás: szeptember 14, 15, 16, 18.

Nagykikinda város: szept. 20, 21.
Nagykikindai járás: szept. 18, 19.
Nagyszentmiklósi járás: szept. 2, 4, 5, 6.

Párdányi járás: szept. 9, 11.
Pancsovai járás: szept. 1, 2, 4, 5.
Pancsova város: aug. 30, 31.
Perjámosi járás: szept. 14, 15, 16.
Törökkanizsai járás: szept. 4, 5, 6, 7.

Törökbecsei járás: szept. 7, 9, 11, 12.
Zsombolyai járás: szept. 7, 9, 11, 12.

— **Bartek őrnagy temetése.** Bartek Ferenc 29. gyalogezredbeli őrnagyot, aki a harctéren szerzett betegsége folytán Bécsben meghalt, hazahozták Nagybecskerekre s holttestét itt helyezték örök nyugalomra. A temetés ma délután volt a temető kápolnájából katonai díszszertartással s részt vettek az elhunyt végzettségén a helybeli tisztikar tagjai, valamint a 29. gyalogezred tisztikarának küldöttsége Komáromból, azonkívül nagy gyászoló közönség. A temetési szertartás után az elhunyt hős katonát a családi sírboltba helyezték.

— **A csanádi klerus köréből.** Temesvárról jelentik: Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök e hó végével tér haza nyári üdüléséről, amikor ismét a püspöki aulában fogja régi lakhelyét elfoglalni. A megyéspüspök tudvalevőleg rezidenciáját a Vörös Keresztnek engedte át, amely június hó végéig kórházzal szolgált. A püspöki palotát most teljesen renoválják és újonnan berendezik, úgy hogy az egyházfelügyelet ismét beköltözhetik irodájával együtt régi otthonába. A püspök hazatérésekor publikálják majd a személyi változásokat is a klerusban, amely a szokottnál is nagyobb lesz, úgy az egyházmegye papságánál, mint a tanári karban. Hir szerint nemsokára betöltik a nemrég megüresedett egyik kanonoki stallumot is.

— **A Délmagyarországi Tanítóegyesület köréből.** A Délmagyarországi Tanítóegyesület választmánya augusztus hó 22-én délelőtt 10 órakor Temesvárott a fiukonviktus társalgójában gyűlést tart, amelyre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

— **A torontái orvosgyűlés gyűlése.** A torontái vármegyei orvosgyűlés augusztus 12-én tartja közgyűlését Nagybecskereken. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést augusztus hó 19-én azaz szombaton d. e. 11 órakor okvetlenül megtartják. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Költségvetés előterjesztése. 5. Választmányi határozatok és egyéb indítványok tárgyalása. — A választmányi ülés ugyanazonnap d. e. 10 órakor szintén Nagybecskereken a Kaszinó kistermében lesz.

— **A főgimnázium Értesítője.** Mint-hogy nyomda-technikai okok miatt a főgimnázium Értesítője csak most jelenhetett meg, az igazgatóság ezuton értesíti mindazon tanulókat, akik az elmúlt 1915/16. tanévben az intézet növendékei voltak, hogy Értesítőjüket naponként 10—12-ig az igazgatói irodában átvehetik.

— **Hadi rokkantak figyelmébe.** A Torontái vármegyei Központi „József” kórháznál egy hivataloszolói állás van üresedésben, az állás lehetőleg azonnal elfoglalandó. Javadalmazás havi 30 kor. fizetés és teljes ellátás. Jelentkezni lehet a kórház gondnokánál.

— **Új könyv az öröklési jogról.** A háború a hagyatéki ügyek számát a dolgo természetere szerint tetemesen megszorította, minélfogva az örökösödési jogviszonyok rendezése és az ezekből keletkező vitás kérdések és perek egyre több dolgot adnak azoknak a hatóságoknak és bíróságoknak, melyek e kérdések és jogviták elintézésére vannak hivatva. Ez okból időszzerű és közhasznú vállalkozás dr. Harmath Jenő és dr. Negrea Camill munkája, mely az osztrák polgári törvénykönyv hatályosságának területén érvényes öröklési jogot 17

nyomatott iven fogja tárgyalni és f. év szeptember végén az Erdélyrészi Jogi Közlöny kiadásában kerül sajtó alá. A könyv az Erdélyrészi Jogi Közlöny kiadóhivatalánál Kolozsvár, Deák-Ferenc utca 42. sz. 12 K 40 f előfizetési árban megrendelhető vagy előjegyezhető.

— **Hadi biztosítás.** Felhívjuk olvasóink figyelmét az Augusztus Gyorssegély-alap hadi biztosítási osztálya által mai számunkban közzétett hirdetésére. A mai nehéz időkben, a mikor a mindennapi megélhetés annyira nehéz, különösen fontos, hogy a hadbavonult családfe tartókat, a hozzátartozók haláleset ellen biztosítsák, hogy így biztosítsák jövőjüket, arra a szomorú esetre ha családfe tartójuk a dicsőség mezején elhal. De nemcsak a hozzátartozók kell hogy biztosítsák hozzátartozójukat, de erkölcsi kötelessége ez a munkaadóknak kiknek sok éven át volt hűséges alkalmazottjuk van bevonulva, — ezek családjával szemben. A biztosítási feltételek oly kedvezőek, hogy annak terheit mindenki könnyen elviselheti. A tömeges hadi biztosítás érdeke nemcsak a biztosító félnek, de közérdek is, mert a kifizetendő biztosítási összegek sok családot fognak mentesíteni attól, hogy az állam vagy város segítségét vegye igénybe.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontái vármegyei Közművelődési Egyesület készséggel továbbítja.

Motorbiciklit keresek megvételre.

(1138-21)

Cím a kiadóban.

1080/916. sz.

Pészak község.

Árverési hirdetmény.

Pészak községben egy 15 éves jegy- és bélyegtelen fakó kanca, bitang-ságban találtatott.

Miután eddig tulajdonosa nem jelentkezett, e kanca Pészak községházánál f. é. augusztus 24-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legelőbbit ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Pészak, 1916 augusztus hó 7-én.

Gatter jegyző.

Angyal bíró.

Butorozott kétszobás

garçonlakás

kiadó

Deák Ferenc-utca 7.

1132-x1

Az aradi m. kir. jószágigazgatóságtól.
10146—916. J. ig. szám. 1134—21

Árverési hirdetés.

Az alább felsorolt bértárgyak haszonbérbeadása végett, az alább megnevezett helyeken és napokon d. e. 9 órakor — felsőbb jóváhagyás fenntartásával, — nyilvános versenytárgyalás fog tartatni, melyen úgy szóbeli, mint írásbeli ajánlatok tehetők.

Bánatpénzül az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-a teendő le.

A zárt írásbeli ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátva lepecsételve, kellő felirattal és az előirt bánatpénzzel felszerelve — az árverés megkezdéséig, — az árverés megtartásával megbízott hivatalhoz adandók be, esetleg az aradi m. kir. jószágigazgatósághoz is benyújthatók, de csakis az árverés napja előtt negyedik nap déli 12 óráig.

Ezen ajánlatokban a bérbe venni szándékolt terület pontosan megjelölendő s a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiirandó és világosan kijelentendő, hogy az ajánlattevő az árverés feltételeit ismeri, azoknak magát feltétlen aláveti.

Szó és írásbeli ajánlattevők, kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességüket.

Oly egyének, akik a kincstárral szemben haszonbéri vagy egyéb hátrálékban vannak, továbbá kik esőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, — vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, — az árverésen részt nem vehetnek.

Elkészt, vagy távirati, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni.

Bérbeadó kincstár fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg az ajánlatokat minden indokolás nélkül visszautasíthassa.

A részletes haszonbérleti feltételek mindazon helyeken, — ahol az árverés megtartatni fog, — megtekinthetők.

Haszonbérbe fognak adatni:

I. A temesvári kincstári ispánságnál 1916. évi szeptember hó 4-én délelőtt 9 órakor;

1. Begaszentmihályi 799¹⁰⁶ holdas birtokon gyakorlandó vadászatijog 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 155 kor.

2. Berekutezai 27¹¹⁴ holdas erdőirtás; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 200 korona.

3. Berekutezai 42¹⁴ holdas erdőirtás; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 400 korona.

4. Magyarapáczai VIII-ik bérlet 32⁹⁶ hold; 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 616 korona.

5. Magyarapáczai IX-ik bérlet 105⁷⁴ hold; 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 2000 korona.

6. Magyarapáczai X-ik bérlet 30¹⁰⁰ hold; 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 600 korona.

7. Magyarapáczai XI-ik bérlet 59⁴⁸ hold; 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 1200 korona.

II. A nagybecskereki kincstári ispánságnál 1916. évi szeptember hó 8-án délelőtt 9 órakor.

1. Felsőmuzslyai vadászati jog a rétben; 1917. január 1-től 1922. december 31-ig; kikiáltási ár évi bér: 510 korona.

2. Orlódon 380⁴⁵¹ holdas dominálisföld; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 2000 korona.

3. Orlódon 29¹⁵⁶⁴ hold visszavett foglalat; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 300 korona.

4. Tamáslakon 1185¹²⁰⁶ hold dominálisföld; 1916. október 1-től 1919. szeptem-

ber 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 4000 kor.

5. Torontálszigeten 2085³⁴ hold dominálisföld; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 3500 korona.

6. Torontálszigeten vadászatijog a dominálison; 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 33 korona.

7. Torontáludvaron 2117¹⁴⁰⁸ hold dominálisföld; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 4000 korona.

8. Torontáludvaron vadászatijog a dominálison; 1916. október 1-től 1922. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 10 kor.

III. A lugosi kincstári ispánságnál 1916. szeptember 4-én délelőtt 9 órakor.

1. Karánsebesen temesi halászatijog; 1916. október 1-től 1921. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 161 korona.

IV. A mosniczai kincstári telepkezelőségénél 1916. szept. hó 4-én d. e. 9 órakor.

1. Vadászati jog mosniczai a telepterületen; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 700 kor.

V. A kevevárai kincstári telepkezelőségénél 1916. szeptember hó 12-én, délelőtt 9 órakor.

1. Palánken dunai halászat Boesinától—Ribisoráig; 1732²³² hold vízterületen; 1917. január 1-től 1921. december 31-ig; kikiáltási ár évi bér: 1362 korona.

VI. A panesovai kincstári ispánságnál 1916. évi szeptember hó 4-én d. e. 9 órakor.

1. Bárányosi dunai 9. számú és omlódi 12. számú halászatijog 2618¹⁹⁷ holdas illetve 820¹²⁶⁰ holdas területen; 1917. jan. 1-től 1921. december 31-ig; kikiáltási ár évi bér: 9077 korona.

2. Keviszöllősi 263¹⁴⁵¹ holdas dominálisföld; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 150 kor.

3. Nagylajosfalván 222⁵⁵ holdas Dunaelőtér; 1916. október 1-től 1919. szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 2300 kor.

4. Opáván a Vizeljai halászatijog a volt 10. és 29. számú halászatijogból 102¹¹⁵⁵ hold területen; 1917. január 1-től 1922. december 31-ig; kikiáltási ár évi bér: 2600 korona.

5. Osztrovói halászatijog, a Königsdorfi birtokon levő mocsarakban; 1916. október 1-től 1919. évi szeptember 30-ig; kikiáltási ár évi bér: 307 korona.

6. Panesován vadászatijog a III—V. dunai öbölben fekvő kincstári birtokon; 1916. szeptember 1-től 1919. augusztus 31-ig; kikiáltási ár évi bér: 215 korona. Arad, 1916. évi augusztus hó.

M. kir. jószágigazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

A párdányi járás főszolgabirajától.
3719—1916. szám. 1133-3.2

Pályázati hirdetés.

A leköszönés folytán végleg megürsedett párdányi községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint az eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi augusztus hó 25-éig hozzám annyival is inkább nyújtsák be, mert a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból évi 1000 korona és azonfelül 400 korona évi állami fizetésekiegészítés.

A választást később fogom megtartani.

Párdányban, 1916. évi augusztus 2-án.
Hertelendy, főszolgabíró.

Vágósertéseket

berakó állomáson átvéve, maximális áron vásárol megbízásból a —

Szegedi

Hus- és Vásárpénztár R.-l.

Szeged — Közvágóhid.

Távirati cím: Interurbán telefon: „Huspenztár” 615.

Szíves ajánlatok fenti címre kérem.
1136 32

Felhívás hadi biztosításra.

Az Augusztai Gyorssegély-Alap hadibiztosító osztálya

hadibiztosítást köt harctéren levő, vagy oda induló

katondink ott, vagy egyebütt bekövetkező halálesetére mérsékelt díjtételek mellett.

A biztosítás a hadbavonult

özvegyének és árváinak illetve a biztosító félnek

1000 koronát biztosít 45 koronáért, ha népfölkelő és 70 koronáért, ha aktív vagy tartalékos.

A biztosítás 40 ezer koronáig szólhat, személyes jelentkezést nem igényel, mert megbízott által is megköthető.

Orvosi vizsgálat nincs. Pótdíj nincs. A biztosítás egy évig érvényes és a díj 5 havi részletben fizethető, de a biztosítás már az első részlet megfizetése után azonnal hatályba lép.

Az eddigi biztosítás összege 180 millió korona.

Fővilágosításai készséggel szolgálnak és a biztosításokat felveszik helyben

(1067-109)

Havas Dániel városi számvevő és DITRICH GABOS az „AUGUSZTA” gyorssegélyalap Torontálmegye központjának vezetője.